

“Çimento olmaz, demirin farkını verelim”

İnşaatçıların hükümetten dört gözle beklediği “fiyat farkı kararname”nden sadece demir çıktı. Çimento fiyat farklarının ödenmesi ise bütçe disiplinini bozacağı gerekçesiyle kabul görmedi... ÖZLEM DOĞANER / odoganer@paradergi.com.tr

İNŞAAT sektörü, yılbaşından beri artan başta demir-çelik olmak üzere hammadde fiyatlarıyla krizin eşliğinde duruyor. Demir fiyatlarının Ekim 2007-Mayıs 2008 döneminde yüzde 112.7 arttığı belirtiliyor. Bütün emtia fiyatlarıyla birlikte özellikle Çin ve Hindistan'ın tüketimindeki artışla son iki yıldır sürekli yükselen demir-çelik fiyatları, bir de birçok madenin bulunduğu Çin'in Sichuan bölgesindeki depremlerle iyice sıçradı. Yılbaşından bu yana yüzde 53 artarak Londra Metal Borsası'nda tonu bin dolara yükselen çelik fiyatı, depremin ardından bin 150 dolara çıktı. Çeliğin en büyük üreticisi ve aynı zamanda en büyük tüketici olan Çin'in nisan ayı çelik üretimi mart ayına kıyasla yüzde 0.4 düşüşle 44.6 milyon tona geriledi. Bu üretim düşüşü ise global dev fonların çelik fiyatlarındaki yükseliş beklentilerini kullanıp çeliğe yatırım yapmasıyla fiyatı daha da yukarı çekti. Bu yükseliş trendine Sichuan'da yaşanan depremin etkisi de eklendi. Çünkü Sichuan bölgesinde yılda ortalama 12.3 milyon ton ham çelik üretiliyor. Bu rakam, Çin'in yıllık çelik üretiminin yüzde 2.9'una denk geliyor...

SADECE DEMİR ZARARI ÖDENECEK

İşte dünyadaki bu sıkıntı tüm Türkiye'ye yansınca, zaten uzun süredir durgunluğa bağlı sıkıntı yaşanan inşaat sektörünü rahatlatmak amacıyla hükümet, kamuya iş yapan müteahhitler için fiyat farkı kararname hazırlıyor. Ancak inşaatçıların yılbaşından bu yana artan maliyetlere karşılık istediği bu kararnameden sadece “demir” sesi geldi. Hükümet, kamuya iş yapan müteahhitlerin demir fiyatlarındaki artışından kaynaklı zararını ödemek için düğmeye

bastı. Fiyat farkı kararname konusunda yetkili kurumlar, müteahhitlerin 1 Ocak

2008 tarihinden itibaren sadece demir fiyatlarındaki artış nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetlerinin karşılanması için fikir birliğine vardı.

Geçenlerde Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığı'ndan yetkililer bir araya gelerek, hükümetin fiyat farkı kararname için son rötuşları yaptılar. İlgili kurumlar, kamudan iş alan müteahhitlerin demir fiyatlarının beklenenin çok üzerinde artış göstermesi nedeniyle ortaya çıkan zararı karşılama konusunda uzlaştılar. Müteahhitlerin çimento fiyatındaki artıştan kaynaklı zararının karşılanması durumunda bütçenin delineceği görüşü nedeniyle, çimentoda fiyat farkı ödemesi planı ertelendi.

Bu arada müteahhitler, sadece demir fiyatları değil inşaat sektöründe çimento gibi birçok ürünün zamlandığı ve bu ürünlerde fiyat farkı ödemesinin yapılması gerektiği görüşünü beyan ediyor. Yetkililerse böyle bir durumun bütçe disiplinini zorlayacağı görüşünde. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'ndan üst düzey bir yetkilinin bu konudaki görüşü şöyle:

“Geçenlerde, müteahhitlerle iş yapan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı gibi kurumlarla bir toplantı yapıldı. Herkesin bazı talepleri ve görüşleri alındı. Bir protokol imzalanarak ortak bir metin hazırlandı ve Devlet Bakanı Nazım Ekren'e son çalışmayı aktardık. Ekren, önümüzdeki Bakanlar Kurulu toplantısında Bakanlar Kurulu'na bilgi verecek.”

SÖZLEŞMEDE FARKLI FORMÜLLER

Aynı üst düzey yetkili, müteahhitlerin kamu kurumlarıyla imzaladığı sözleşmele-

rin bazılarının ÜFE'yi (üretici fiyatları endeksi), bazılarının ise döviz fiyatlarına ilişkin fiyat farkını içerdiğini dile getiriyor: “Çok farklı durumu olan müteahhitler var. Bazı firmaların sözleşmelerinde fiyat farkına ilişkin bir madde bulunmuyor. Bazı sözleşmelerde ise Kamu İhale Kurumu'nun fiyat farkına ilişkin formül esas alındı. Bunlara nasıl ödeme yapılacağı Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek. İnşaat sektöründe çimento ve demir fiyatlarında çok yüksek artışlar oldu. Ancak bütçeyi de dik-kate aldığımızda sadece demir fiyatlarındaki yükselişin karşılanması konusu öne çıkıyor.”

Demir zammı petrolü geçti

Demir-Çelik Üreticileri Derneği (DÇÜD) istatistiklerine göre, 8-12 mm'lik inşaat demirinin fabrika çıkış fiyatı 2007 başında KDV dahil 900 YTL'yd. 2008 başında bin YTL oldu. Aynı mamulün fiyatı, martın üçüncü haftasında ise bin 350 YTL'ye yükseldi. 2008 başında bin YTL civarında olan fiyatların mart ayı başından itibaren yükselişe geçtiği, martın ilk haftasında bin 150, ikinci haftasında bin 250, üçüncü haftasında da bin 350 YTL'ye yükseldiği görülüyor. Son açıklanan mayıs ayı ÜFE rakamlarına göre ise inşaat demiri, bir önceki aya göre yüzde 10 artan ham petrolü de geçerek yüzde 18.46 artış gösterdi.

İş dünyası ne istiyor?

Rifat HİSARCIKLIÖĞLU / TOBB Başkanı

